

Kuvassa Ilkka Koskivuo ja Melanooma-suosituksen turkulainen onkologijäsen Pia Vihinen Tyksin T-sairaalan aulassa.

Ilkka Koskivuo

– plastiikkakirurgi melanooman hoidon asialla

Olen 53-vuotias plastiikkakirurgian erikoislääkäri Turusta. Työskentelen Tyksissä plastiikka- ja yleiskirurgian klinikan vastuualuejohtajana. Alaisenani toimii kymmenen huippuasiantuntijaa, kirurgian ja plastiikkakirurgian erikoislääkäriä, sekä nuoret erikoistuvat lääkärimme.

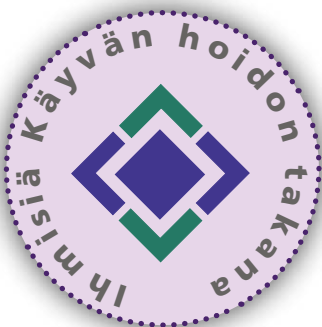
Olen Melanooma-suosituksen laatineen Käypä hoito -suositustyöryhmän puheenjohtaja. Suomen plastiikkakirurgiyhdistys toimii kyseisen suosituksen vastuuyhdistyksenä. Minua ehdotti tehtävään työryhmän edellinen puheenjohtaja Erkki Suominen.

Lähdin mukaan työhön erittäin innostuneena, koska olen itse kliininen melanoomatutkija ja väitellyt aiheesta. Käypä hoito -työ on huomattavasti syventänyt tietojani aiheesta ja olen tullut paremmaksi kliinikoksi. Olen myös saanut tilaisuuden perehtyä tämän tärkeän ja nopeasti yleistyvän syöpäsairauden diagnostiikkaan ja hoitoon myös muiden erikoisalojen sekä perusterveydenhuollon näkökulmasta.

Pidän Käypää hoitoa instituutiona, joka on tärkeä ajantasainen tietoaista sekä perusterveydenhuollon että erikoissairaanhoidon

ammattilaisille. Mukanaolo tässä työssä on ollut kunnia ja etuoikeus. Käypä hoito -prosessin aikana on ollut mahdollista käydä työryhmässä toimivien kollegoiden kanssa antoisaa tietojen ja mielipiteiden vaihtoa. Puheenjohtaja on ryhmän koordinaattori, jolla on vastuu prosessin pitämisestä järjestyksessä. Selkeä työnjako sekä jokaisen jäsenen aktiivinen työpanos on tärkeää. Puheenjohtajan korvaamaton kumppani on työryhmän Käypä hoito -toimittaja.

Käyvän hoidon merkitys pysyy suurena, jos se osaa vastata nopeasti muuttuviin tiedon haasteisiin ja tarvittaessa pystyy muuttamaan myös omaa prosessiaan. Rintasyövän erkaantuminen Käypä hoito -suosituksesta on valittava esimerkki siitä, että KH -prosessi ei aina toimi ihanteellisesti ja moni pitääkin sitä raskaana ja joustamattomana. En silti

pidä Suomen Rintasyöpäryhmän irtiotta hyvästä ratkaisuna. Sen laatima uusi suositus valmistui pikavauhtia ja on edeltäjänsä käytännönläheisempi, mutta palvelee ensisijaisesti erikoissairaanhoidon tarpeita unohtaen valitettavasti perusterveydenhuollon lääkärit. Kuinkahan moni terveyskeskuslääkäri edes tietää rintasyövän uudesta suosituksesta?

Lukuisiin näytönastekatsauksiin perustuva suositus tuntui itsestäänkin aluksi kömpelöltä ja raskaalta, kunnes vietin yhden iltapäivän ”nakkipajassa” harjoittelemassa näytönastekatsausten laatimista. Näytönastekatsaus syntyy helposti, kun ymmärtää, että sen tulee vastata yksinkertaisella tavalla yksinkertaiseen kysymykseen. Hoitosuosituksen tärkein tehtävä on antaa objektiivinen ja luotettava arvio eri hoitomuotojen vaikuttavuudesta, eikä se ole mahdollista

ilman systemaattista kirjallisuusselvitystä.

Käypä hoito -suositus ei ole koskaan valmis. Sen päivittäminen on tärkeää, mutta päivittämisvaiheessa prosessi on juuri niin suuri tai raskas kuin kukin työryhmä katsoo tarpeelliseksi. Työryhmät toimivat hyvin itsenäisesti, koska jäsenet ovat suositusaiheen parhaita asiantuntijoita. Hyvin suuri ja laajapohjainen työryhmä voi olla osasyynä prosessin raskauteen.

Käypä hoito -työssä on ihmelettävää lukemattomien eri alojen asiantuntijoista koostuvan vapaaehtoistyön suuruus. Työtä tehdään palkatta omalla ajalla. Vain suosituksen kirjoittamisvaiheeseen on mahdollista hakea apurahaa, joka mahdollistaa hetken keskittymisen tähän asiaan. Kun lääkäreitä kritisoidaan jopa ahneudesta, on hienoa olla mu-

kana työssä, jossa toimitaan pyyteettömästi kollegojen ja koko lääkäriyhteisön hyväksi.

Suomalainen Käypä hoito -työ on laadukasta myös kansainvälisesti vertaillen. Olen Sydneyssä istunut Australian ja Uuden Seelannin melanoomasuosituksen avoimessa lausunnonantokoukussa. Pyörittelin silmiäni hullunmyllyssä, mistä jäi vaikutelma, että suosituksia muokataan huutoäänestyksen ja hyvinkin irrationaalisten intressien mukaan.

Olen voinut ylpeänä esitellä suomalaisen Käypä hoito -osaimisen tuloksia varsinkin pohjoismaisille oman alan kollegoille, joihin Käypä hoito -organisaatio ja koko suositustyö ovat tehneet suuren vaikutuksen. Suomen Käypä hoito on ehdottomasti Pohjoismaiden paras melanooman hoitosuositus!” ■

TUULA VAINIKAINEN